

طراحی الگوریتم

موسسه آموزش عالی پاسارگاد شیراز

جستجوی دودویی

- برای انجام این نوع جستجو باید آرایه حتما مرتب باشد
- فرض کنید آرایه به صورت صعودی مرتب شده
- کد مربوطه به صورت زیر می باشد

```
int b_search(int a[n], int x)
{
    int L=0, h=n-1, m;
    while (L<=h)
    {
        m = (L+h)/2;
        if (a[m]==x)
            return m;
        else if (a[m]>x)
            h = m-1;
        else
            L = m+1;
    }
    return -1;
}
```

عناصر مرتب و جستجو
محدوده جستجو
عناصر مورد نظر در آرایه جستجو
باید نیمه اول آرایه جستجو شود
باید نیمه دوم آرایه جستجو شود
عناصر یافت نشد

جستجوی دودویی

α

4	8	20	25	32	41	52	60
0	1	2	3	4	5	6	7
↓			↓				↓
h			m				n

عنصر مورد جستجو $K = 52$

جستجوی دودویی

۵

4	8	20	25	32	41	52	60
0	1	2	3	4	5	6	7
↓			↓	↓	↓		↓
K			h	L	m		h

شماره اول
K=52

جستجوی دودویی

a

4	8	20	25	32	41	52	60
0	1	2	3	4	5	6	7
↓			↓	↓	↓	↓	↓
K			m	t	m	L	h
						m	

مجموعه داده ها
n = 52

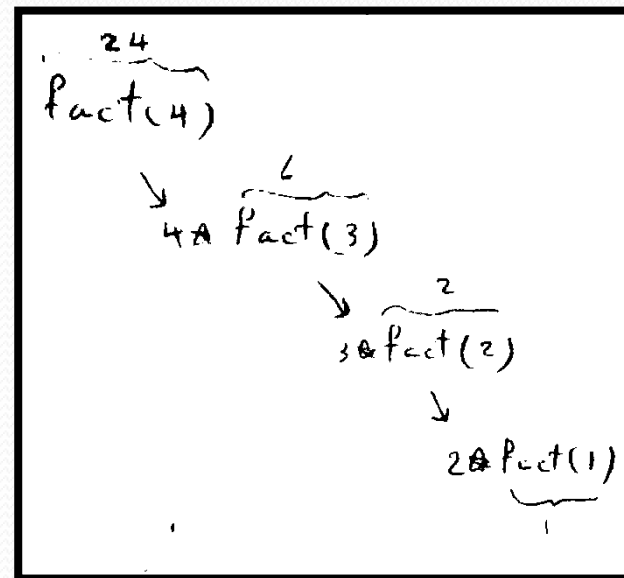
جستجوی دودویی

- بهترین حالت $O(1)$
 - عنصر مورد جستجو دقیقا وسط آرایه باشد
- حالت متوسط و بدترین حالت $O(\log n)$
 - زیرا هر دور آرایه نصف می شود

توابع بازگشتی recursive

- توابعی که برای تعریفشان از خودشان استفاده می شود
- نکته مهم در این توابع چک کردن شرط پایان می باشد
- مثال تابع فاکتوریل را به صورت بازگشتی بنویسید و نمودار درختی آن را برای عدد ۴ رسم کنید

```
unsigned fact(unsigned n)
{
    if(n==0 || n==1)
    {
        return 1;
    }
    else
    {
        return n * fact(n-1);
    }
}
```

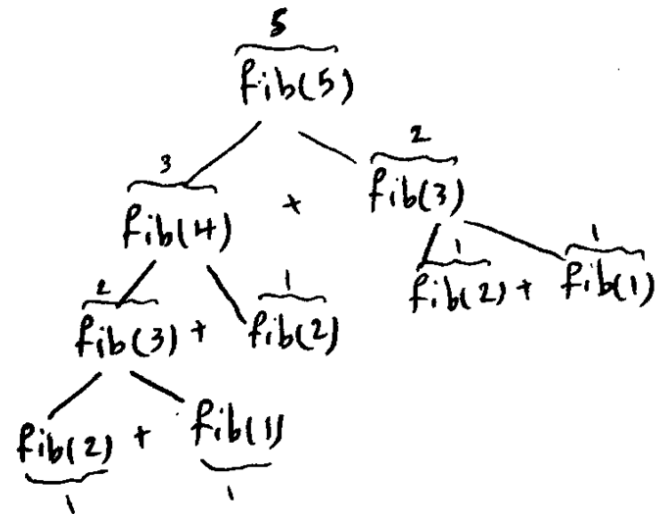

توابع بازگشتی recursive

- مثال جمله n ام سری فیبوناچی

- 1,1,2,3,5,8,13,21,...

$$\text{fib}(n) = \begin{cases} 1 & n=1 \text{ || } n=2 \\ \text{fib}(n-1) + \text{fib}(n-2) & n>2 \end{cases}$$

توابع بازگشتی recursive

• برخی توابع بازگشتی

جمع $a + b = a + \overbrace{1+1+1+\dots+1}^{b \text{ بار}}$ a و b عدد صحیح مثبت

$$\text{sum}(a, b) = \begin{cases} a & b = 0 \\ 1 + \text{sum}(a, b-1) & \text{else} \end{cases}$$

ضرب $a * b = \overbrace{a + a + a + \dots + a}^{b \text{ بار}}$

$$\text{mul}(a, b) = \begin{cases} 0 & b = 0 \\ a + \text{mul}(a, b-1) & \text{else} \end{cases}$$

a و b عدد صحیح مثبت

$$\begin{aligned} & \overbrace{12}^{b \text{ بار}} \\ & \text{mul}(4, 3) \\ & \downarrow \\ & \overbrace{8}^{b \text{ بار}} \\ & 4 + \text{mul}(4, 2) \\ & \downarrow \\ & \overbrace{4}^{b \text{ بار}} \\ & 4 + \text{mul}(4, 1) \\ & \downarrow \\ & \overbrace{0}^{b \text{ بار}} \\ & 4 + \text{mul}(4, 0) \end{aligned}$$

توان $a \wedge b = \underbrace{a * a * a * \dots * a}_{b \text{ بار}}$

$$\text{pow}(a, b) = \begin{cases} 1 & b = 0 \\ a * \text{pow}(a, b-1) & \text{else} \end{cases}$$

توابع بازگشتی recursive

تفریق

$$a - b = a - \overbrace{1 - 1 - \dots - 1}^b$$

$$\text{sub}(a, b) = \begin{cases} a & b = 0 \\ \text{sub}(a, b-1) - 1 & \end{cases}$$

تقسیم صحیح

ا و b عدد صحیح مثبت
 $b \neq 0$

$$\text{div}(a, b) = \begin{cases} 0 & a < b \\ \text{div}(a-b, b) + 1 & \end{cases}$$

$$\text{de } 15/3 =$$

$$\begin{array}{r} 15 - 3 = 12 \quad 1 \\ 12 - 3 = 9 \quad 1 \\ 9 - 3 = 6 \quad 1 \\ 6 - 3 = 3 \quad 1 \\ 3 - 3 = 0 \quad 1 \\ \hline \sqrt{5} \end{array}$$

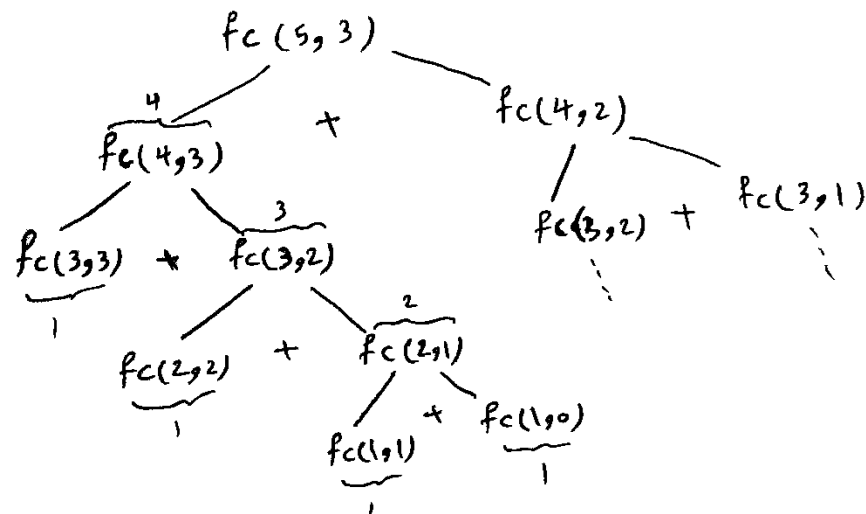
توابع بازگشتی recursive

ترکیب

$$\binom{n}{k} = \binom{n-1}{k} + \binom{n-1}{k-1} \quad \binom{n}{n} = 1 \quad \binom{n}{0} = 1$$

$$f_c(n, k) = \begin{cases} 1 & n=k \parallel k=0 \\ f_c(n-1, k) + f_c(n-1, k-1) \end{cases}$$

نمودار درختی

توابع بازگشتی recursive

```
unsigned fib(unsigned n)
{
    if (n == 1 || n == 2)
        return 1;
    else
        return fib(n-1) + fib(n-2);
}
```

```
unsigned fc(unsigned n, unsigned k)
{
    if (n == k || k == 0)
        return 1;
    else
        return fc(n-1, k) + fc(n-1, k-1);
}
```

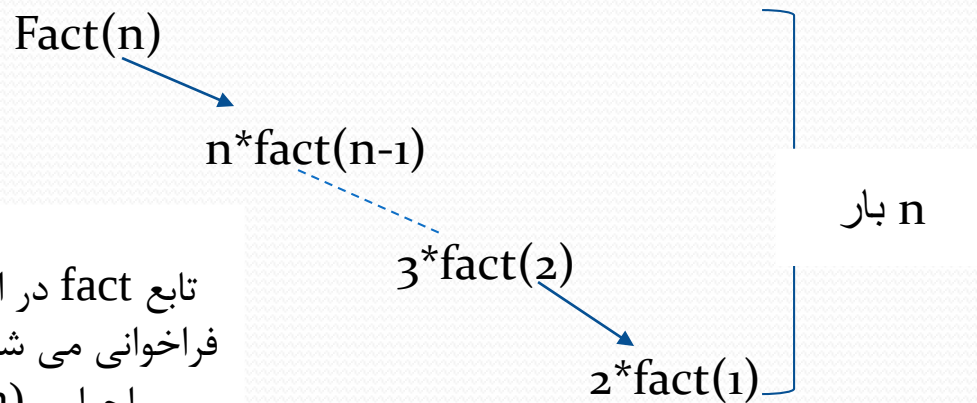
مرتبه اجرایی توابع بازگشتی

- برای بدست آوردن مرتبه ی اجرایی توابع بازگشتی باید بررسی کنیم که تابع بازگشتی به ازاء ورودی n چند بار خودش را فراخوانی می کند.
- روش کلی برای به دست آوردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی استفاده از ریاضیات می باشد به این صورت که ابتدا رابطه ی بازگشتی را به صورت معادلات بازگشتی نوشته و سپس معادله ی بازگشتی را حل می کنیم تا مرتبه ی اجرایی به دست آید.
- به عنوان مثال در مورد سری فیبوناچی معادله ی بازگشتی به صورت زیر است.

$$\text{Fib}(n) = \text{Fib}(n-1) + \text{Fib}(n-2) \Rightarrow a_n = a_{n-1} + a_{n-2}$$

مرتبه اجرایی توابع بازگشتی

- برای به دست آوردن مرتبه ی اجرایی توابع بازگشتی می توان از روش های دیگری مثل نمودار درختی و یا روش جایگزینی استفاده کرد.
- مثال : به کمک روشهای نمودار درختی و جایگزینی مرتبه ی اجرایی تابع فاکتوریل را به دست آورید.

تابع fact در این نمودار n بار فراخوانی می شود بنابراین مرتبه اجرایی $O(n)$ میشود

مرتبه اجرایی توابع بازگشتی

• روش جایگزینی :

```
if (n==1 || n==0)
    return 1;
else
    return n*fact(n-1);
```

$$T(n) = \begin{cases} 1 & n==1 \text{ || } n==0 \\ T(n-1)+1 & n>1 \end{cases}$$

$$T(n) = T(n-1)+1 = T(n-2)+1+1 = T(n-3)+1+1+1 = \dots = T(n-n+1)+1+1+1 \dots +1 = T(1)+1+1+1 \dots +1 = n$$

$$T(n-1) = T(n-2)+1$$

$$T(n-2) = T(n-3)+1$$

بنابراین مرتبه اجرایی $O(n)$ میشود

مرتبه اجرایی توابع بازگشتی

مثال •

$$T(n) = \begin{cases} 1 & n=1 \text{ || } n=0 \\ T(n-1) + T(n-1) + 1 & n > 1 \end{cases}$$

$$T(n) = 2T(n-1) + 1 = 2 * (2T(n-2) + 1) + 1 = 2^2 T(n-2) + 2 + 1 = 2^3 T(n-3) + 2^2 + 2 + 1 = 2^n + 2^{n-1} + \dots + 2^2 + 2 + 1$$

$$T(n-1) = 2T(n-2) + 1$$

$$T(n-2) = 2T(n-3) + 1$$

تصادد هندسی

تعداد جملات تقریبا n

q=2

مرتبه اجرایی

$O(2^n)$

$$\text{مجموع جملات} = \frac{(1 - \text{تعداد جملات } q) \text{ جمله اول}}{q - 1} = \frac{1 * (2^n - 1)}{2 - 1} = 2^n$$

مرتبه اجرایی توابع بازگشتی

● مثال

$$T(n) = \begin{cases} 1 & n < 5 \\ T(n) = T(n-2) + 1 & n > 5 \end{cases}$$

$$T(n) = T(n-2) + 1 = T(n-4) + 1 + 1 = T(n-6) + 1 + 1 + 1 = \dots = T(4) + 1 + 1 + 1 \dots + 1 = \frac{n-4}{2} + 1$$

$$T(n-2) = T(n-4) + 1$$

$$T(n-4) = T(n-6) + 1$$

$$n - (n-4) = 4$$

بنابراین مرتبه اجرایی $O(n)$ میشود

مرتبه اجرایی توابع بازگشتی

تمرین

$$T(n) = \begin{cases} 1 & n < 7 \\ 3T(n-1) + 1 & n > 7 \end{cases}$$

$$T(n) = \begin{cases} 1 & n < 5 \\ T(n-3) + 1 & n > 5 \end{cases}$$

$$T(n) = \begin{cases} 1 & n < 2 \\ T(n-1) + n & n > 2 \end{cases}$$

مرتبۀ اجرایی توابع بازگشتی

- مقایسۀ زمان اجرای تابع فیبوناچی به دو روش بازگشتی و غیر بازگشتی

```
unsigned fib1(unsigned n)
{
    if (n == 1 || n == 2)
    {
        return 1;
    }
    else
    {
        return fib1(n - 1) + fib1(n - 2);
    }
}
```

```
unsigned fib2(unsigned n)
{
    if (n == 1 || n == 2)
    {
        return 1;
    }
    else
    {
        int f1 = 1, f2 = 1, f3;
        for (int i = 3; i <= n; i++)
        {
            f3 = f1 + f2;
            f1 = f2;
            f2 = f3;
        }
        return f3;
    }
}
```

قضایای مربوط به پیدا کردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی

$$\text{قضیه اول} \quad T(n) = \begin{cases} C_1 & \text{شرط پایان} \\ aT\left(\frac{n}{b}\right) + C_2 & \text{else} \end{cases}$$

$$\text{مرتبه اجرایی} = \begin{cases} \theta(\log_b^n) & a == 1 \\ \theta(n^{\log_b^a}) & a \neq 1 \end{cases}$$

قضایای مربوط به پیدا کردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی

- مرتبه اجرایی تابع زیر را حساب کنید

$$T(n) = \begin{cases} 2 & n=1 \\ T(\frac{n}{5}) + 3 & \text{else} \end{cases}$$

$a=1$
 $b=5$

$$\theta(\log_5^n)$$

قضایای مربوط به پیدا کردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی

- مرتبه اجرایی تابع زیر را حساب کنید

$$T(n) = \begin{cases} 1 & n=1 \\ 3T\left(\frac{n}{5}\right) + 1 & \text{else} \end{cases}$$

$a=3$
 $b=5$

$$\theta\left(n^{\log_5^3}\right)$$

قضایای مربوط به پیدا کردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی

- مرتبه اجرایی تابع زیر را حساب کنید

$$T(n) = \begin{cases} 4 & n=1 \\ 3T\left(\frac{2n}{5}\right) + 1 & \text{else} \end{cases}$$

$$a=3$$
$$b=\frac{5}{2}$$

$$\theta\left(n^{\log\frac{3}{5/2}}\right)$$

قضایای مربوط به پیدا کردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی

$$\text{قضیه دوم} \quad T(n) = \begin{cases} C_1 & \text{شرط پایان} \\ aT\left(\frac{n}{b}\right) + C_2n^k & \text{else} \end{cases}$$

$$\text{مرتبه اجرایی} = \begin{cases} \theta(n^{\log_b^a}) & \log_b^a > k \equiv a > b^k \\ \theta(n^k) & \log_b^a < k \equiv a < b^k \\ \theta(n^k \log n) & \log_b^a = k \equiv a = b^k \end{cases}$$

قضایای مربوط به پیدا کردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی

- مرتبه اجرایی تابع زیر را حساب کنید

$$T(n) = \begin{cases} 2 & n=1 \\ 3T\left(\frac{n}{5}\right) + 7n^2 & \text{else} \end{cases}$$

$a=3$
 $b=5$
 $k=2$

$$\text{مرتبه اجرایی} = \begin{cases} \theta\left(n^{\log_5^3}\right) & \log_5^3 > 2 \equiv 3 > 5^2 \\ \theta(n^2) & \log_5^3 < 2 \equiv 3 < 5^2 \checkmark \\ \theta(n^2 \log n) & \log_5^3 = 2 \equiv 3 = 5^2 \end{cases}$$

قضایای مربوط به پیدا کردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی

- مرتبه اجرایی تابع زیر را حساب کنید

$$T(n) = \begin{cases} 1 & n=1 \\ 2T\left(\frac{n}{2}\right) + n & \text{else} \end{cases}$$

$a=2$
 $b=2$
 $k=1$

$$\text{مرتبه اجرایی} = \begin{cases} \theta\left(n^{\log_2^2}\right) & \log_2^2 > 1 \\ \theta(n) & \log_2^2 < 1 \\ \theta(n \log n) & \log_2^2 = 1 \quad \checkmark \end{cases}$$

قضایای مربوط به پیدا کردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی

- مرتبه اجرایی تابع زیر را حساب کنید

$$T(n) = \begin{cases} 4 & n=1 \\ 5T\left(\frac{n}{2}\right) + n^2 & \text{else} \end{cases}$$

$a=5$
 $b=2$
 $k=2$

$$\text{مرتبه اجرایی} = \begin{cases} \theta\left(n^{\log_2^5}\right) & \log_2^5 > 2 \quad \checkmark \\ \theta(n^2) & \log_2^5 < 2 \\ \theta(n^2 \log n) & \log_2^5 = 2 \end{cases}$$

قضایای مربوط به پیدا کردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی

$$\text{قضیه اصلی} \quad T(n) = \begin{cases} C & \text{شرط پایان} \\ aT\left(\frac{n}{b}\right) + f(n) & \text{else} \end{cases}$$

$$\text{مرتبه اجرایی} = \begin{cases} \theta(n^{\log_b^a}) & \theta(n^{\log_b^a}) > \theta(f(n)) \\ \theta(f(n)) & \theta(n^{\log_b^a}) < \theta(f(n)) \\ \theta(\theta(f(n)) * \log n) & \theta(n^{\log_b^a}) = \theta(f(n)) \end{cases}$$

قضایای مربوط به پیدا کردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی

- مرتبه اجرایی تابع زیر را حساب کنید

$$T(n) = \begin{cases} 3 & n=1 \\ 2T\left(\frac{n}{3}\right) + n^2 + 1 & \text{else} \end{cases}$$

$a=2$
 $b=3$
 $\theta(f(n))=n^2$

$$\text{مرتبه اجرایی} = \begin{cases} \theta\left(n^{\log_3^2}\right) & \theta\left(n^{\log_3^2}\right) > n^2 \\ n^2 & \theta\left(n^{\log_3^2}\right) < n^2 \quad \checkmark \\ \theta(n^2 * \log n) & \theta\left(n^{\log_3^2}\right) = n^2 \end{cases}$$

قضایای مربوط به پیدا کردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی

- مرتبه اجرایی تابع زیر را حساب کنید

$$T(n) = \begin{cases} 10 & n=1 \\ 8T\left(\frac{n}{2}\right) + n^3 + n & \text{else} \end{cases}$$

$a=8$
 $b=2$
 $\theta(f(n))=n^3$

$$\text{مرتبه اجرایی} = \begin{cases} \theta\left(n^{\log_2^8}\right) & \theta\left(n^{\log_2^8}\right) > n^3 \\ n^3 & \theta\left(n^{\log_2^8}\right) < n^3 \\ \theta(n^3 * \log n) & \theta\left(n^{\log_2^8}\right) = n^3 \quad \checkmark \end{cases}$$

قضایای مربوط به پیدا کردن مرتبه اجرای توابع بازگشتی

- مرتبه اجرایی تابع زیر را حساب کنید

$$T(n) = \begin{cases} 1 & n=7 \\ 5T\left(\frac{n}{4}\right) + \log n + 3 & \text{else} \end{cases}$$

$a=5$
 $b=4$
 $\theta(f(n)) = \log n$

$$\text{مرتبه اجرایی} = \begin{cases} \theta\left(n^{\log_4^5}\right) & \theta\left(n^{\log_4^5}\right) > \log n \checkmark \\ \log n & \theta\left(n^{\log_4^5}\right) < \log n \\ \theta(\log n * \log n) & \theta\left(n^{\log_4^5}\right) = \log n \end{cases}$$